

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למדעי החברה

"מבוא ליחסים בינלאומיים"
74-144-01
ד"ר בנימין מולוב

נושאי הקורס:

קורס זה נועד להקנות לסטודנט יסודות תפיסתיים ומחקריים להבנה ולניתוח תהליכים ואירועים בתחום היחסים בינלאומיים. הקורס יתמקד מסביב לשלוש שאלות מחקריות חשובות שמקבילות לרמות ניתוח המרכזיות:

1. מהם הגורמים שתורמים לקונפליקט או ליציבות במערכת הבינלאומית?
2. אילו אלמנטים משפיעים על מדיניות חוץ מוצלחת של מדינה?
3. אילו אלמנטים קובעים את האפקטיביות של מנהיג במישור הבינלאומי?

הקורס ישים דגש מיוחד על היבטים היסטוריים ותרבותיים בהבנת תהליכים.

דרישות הקורס:

1. נוכחות והשתתפות פעילה בהרצאות ובתרגילים.
2. קריאה והוכחת בקיאות בקריאת חובה של הקורס.
3. הגשת עבודות בית.
4. בחינת סוף השנה.

הרכב הציון:

1. עבודות + נוכחות והשתתפות פעילה (40%).
2. בחינת סוף הקורס (60%).

א. מבוא - מהם היחסים הבינלאומיים? - והתפתחות ההיסטורית.

1. איתן גלבו, "היחסים הבינלאומיים כתחום מדעי", בתוך, איתן גלבו (עורך), יחסים בין-לאומיים, (תל-אביב: עם עובד, 1978), (להלן גלבו מקראה) 11-33.
שמור מדעי המדינה לפי יחס. בי (110204)

2. הויכוח הבסיסי: אידיאליזם מול ריאליזם
הנס י. מורגנטאו, (1968) פוליטיקה בין האומות, פרק 1, עמ' 1-16.
שמור מדעי המדינה לפי מור. פו (138174)

3. רמות ניתוח ביחסים הבינלאומיים
מושגי יסוד ביחסים הבינלאומיים - האוניברסיטה הפתוחה - יחידה 2, עמ' 1-18.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.מש (66801)

ב. המערכת הבינלאומית

4. מודלים
מורטון קפלן, "מערכות בינלאומיות", בתוך איתן גלבו מקראה, עמ' 37-55.
שמור מדעי המדינה לפי יחס. בי (110204)

ג. המדינה

5. שמואל סנדלר, מדינת הלאום, מושגי יסוד ביחסים בינלאומיים (האוניברסיטה הפתוחה, (1999), עמ' 9-26.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.מש (66801)

6. עוצמה והשפעה מהן? ומה אפיון?
ה. מורגנטאו, פרקים 3-6 עמ' 30-108.
שמור מדעי המדינה לפי מור. פו (138174)

- הושפט הרכבי, מלחמה ואסטרטגיה (תל-אביב): מערכות, משרד הביטחון, (1990), עמ' 217-238.
שמור מדעי המדינה לפי הר.מל (139320)

7. קביעת יעדים לאומיים ורקע תרבותי מורגנטאו, שם, עמ' 139-189.
שמור מדעי המדינה לפי מור. פו. (138174)

האוניברסיטה הפתוחה, יחידה 11, עמ' 5-17.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.מש (66801)

8. אינטרסים, אמצעים ומטרות
Robinson, T., (1967) "National Interests", pp. 182-190. In Rosenau, G.N., (ed.) *International Politics and Foreign Policy*, New York, Free Press.

שמור מדעי המדינה לפי INT (2967) וגם תדפיס 1541 (195349)

ד. רמת הפרט - פסיכולוגיה וקבלת ההחלטות.

9. הסתכלות המנהיג
מיכאל בריצ'ר, בלמה שטיינברג וגיאניס שטיין, "תכנית לחקר מדיניות חוץ", בתוך איתן גלבווע מקראה, עמ' 131-146.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

רוברט גירביס, "עיוותי תפיסה", בתוך איתן גלבווע מקראה, עמ' 147-168.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

10. המודל הרציונלי לעומת המודל הביורוקרטי
גרהם אליסון, "דגמים מושגיים ומשבר טילים בקובה", בתוך איתן גלבווע מקראה, עמ' 99-130.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

י.בן-מאיר קבלת החלטות בסוגיות הביטחון הלאומי: ההיבט הישראלי (הוצאת הקיבוץ המאוחד) OPTIONAL.
שמור מדעי המדינה לפי בן-מאיר (0065180)

Henry A. Kissinger, (1977) "Domestic Structure and Foreign Policy", in *American Foreign Policy* (Third Editon), New York, Norton & Co., ch.1, pp.11-43.

327.73 KIS (182843)

הספר קיים גם בעברית: מדיניות החוץ האמריקנית 327.73 מדי.הח (0066804)

ה. דיפלומטיה ושיתוף פעולה בינלאומית

11. האתגר של הדיפלומטיה ויישוב סכסוכים

K.H. Holsti, (1992) *International Politics: A Framework For Analysis*, NJ: Prentice Hall, ch.6, pp. 132-156.

שמור מדעי המדינה לפי HOL (186664)

הרכבי, מלחמה ואסטרטגיה, עמ' 593-605.
שמור מדעי המדינה לפי הר.כ.מל (0139320)

Raymond Cohen, (1997), "Intercultural Dissonance" in *Negotiating Across Cultures*, Washington, D.C., United States Institute of Peace, ch.3, pp.25-43.

שמור מדעי המדינה לפי COH (466230)

12. אירגונים בינלאומיים מול מאזן הכוחות

מורגנטאו, פרק 11, עמ' 213-226.
שמור מדעי המדינה לפי מור. פו. (138174)

סטנלי הופמן, "עבר ועתיד בארגונים בינלאומיים", בתוך איתן גלבווע מקראה, עמ' 303-323.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

13. שיתוף פעולה בילאומית
ריצ'רד נ. קופר, "תלות הדדית כלכלית ומדיניות חוץ", בתוך איתן גלבוש מקראה, עמ' 211-250.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

"קרלו. דויטש: מיזוג בין-לאומי", בתוך איתן גלבוש מקראה, עמ' 171-182.
שמור מדעי המדינה לפי יחס.בי (110204)

14. בין יציבות לקונפליקט במאה ה-21: סיכונים וסיכויים בעידן החדש של יחסים בינלאומיים - מאבק
הציוליזציות, טרור, הרחבת הדמוקרטיה, וגלובליזציה.

H. Singer, *The Real World Order: Zones of Peace/Zones of Turmoil*.
שמור מדעי המדינה לפי SIN (257316)

S.P. Huntington, "The Clash of Civilizations?" *Foreign Affairs*, Summer 1993, pp. 22-44.
כתב עת באולם 6 וגם תדפיס 4415 (255841)

T. Clifton Morgan and Valerie L. Schwebach, "Take Two Democracies and Call Me in The Morning: A Prescription for Peace?" *International Interactions*, Vol.17, No.4, pp. 305-320.
כתב עת באולם 6

א Jenkins, B.M. (1990). "International Terrorism: The other World War", pp.27-38. In
Kegley, (e.w., led) *International Terrorism*, New York, St. Martin's.
363.32 INT (543303)